

Силабус курсу Фіскальне адміністрування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма – «Фінанси»
Рік навчання: IV, Семестр: VII
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

доктор економічних наук, доцент
Руденко Вікторія Василівна

Контактна інформація v.rudenko@wunu.edu.ua, +38 (097) 966 65 93

Опис дисципліни

Дисципліна «Фіскальне адміністрування» належить до блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Дисципліна «Фіскальне адміністрування» передбачає ознайомлення студентів із теоретико-прикладними аспектами фіскального адміністрування, показати його роль і призначення у фінансовій системі держави; розвиток на основі практичного і теоретичного матеріалу, узагальнення законодавчих і нормативних документів, навичок і здібностей щодо адміністрування доходів, видатків бюджетів і державного боргу, несення відповідальності за податкові, митні та бюджетні правопорушення.

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	Розуміти зміст фіскального адміністрування, його об'єкт і предмет. Знати принципи та напрями реалізації фіскального адміністрування. Володіти нормативно-правовим забезпеченням фіскального адміністрування. Знати інформаційне забезпечення фіскального адміністрування.	Тести, питання
4 / 2	2. Система та компетенція фіскальних органів	Розуміти необхідність створення спеціалізованих державних органів у сфері фіскального адміністрування. Знати повноваження Міністерства фінансів України як ключового інституту фіскального адміністрування. Усвідомити призначення органів, що забезпечують адміністрування доходів і видатків бюджетів, а також державного боргу. Знати органи, що забезпечують контроль за дотриманням бюджетного законодавства.	Тести, питання

2 / 2	3. Реєстрація та облік платників податків у контролюючих органах	Знати зміст, завдання та порядок організації обліку платників податків – фізичних осіб. Засвоїти порядок взяття на облік за основним місцем обліку платників податків – юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів. Розуміти порядок взяття на облік за основним місцем обліку самозайнятих осіб. Знати порядок зняття з обліку платників податків у контролюючих органах.	Тести, питання
2 / 2	4. Оперативний облік платежів у контролюючих органах	Засвоїти порядок оперативного обліку податків і зборів. Розуміти порядок взаємодії контролюючих, фінансових органів та казначейських органів в процесі оперативного обліку податків і зборів. Знати порядок ведення інтегрованої картки платника (ІКП). Володіти знаннями щодо відображення в ІКП надходжень сум податків, зборів, митних та інших платежів до бюджету та єдиного внеску.	Тести, питання
2 / 2	5. Податкові (грошові) зобов'язання та способи їх визначення	Засвоїти поняття податкових та грошових зобов'язань. Знати способи визначення податкових та грошових зобов'язань, їх переваги та недоліки. Запам'ятати строки сплати податкових та грошових зобов'язань. Розуміти зміст і порядок вручення платникам податків податкових повідомлення-рішень. Розуміти порядок оскарження рішень контролюючих органів платниками податків.	Тести, питання
4 / 4	6. Податковий контроль і відповідальність за порушення податкового законодавства	Розуміти необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю. Знати зміст і класифікацію податкових перевірок. Засвоїти порядок планування перевірок контролюючими органами. Володіти знаннями щодо порядку організації, проведення та оформлення результатів податкових перевірок. Знати види відповідальності за податкові правопорушення. Ознайомитись із штрафними (фінансовими) санкціями за порушення податкового законодавства та порядком їх застосування.	Тести, питання, задачі
4 / 2	7. Митний контроль і відповідальність за порушення митного законодавства	Розуміти сутність та особливості проведення митного контролю. Ознайомитись із порядком здійснення попереднього документального контролю. Знати форми митного контролю та специфіку їх проведення. Знати види відповідальності за митні правопорушення. Ознайомитись із штрафними (фінансовими) санкціями за порушення митного законодавства та порядком їх застосування.	Тести, питання, задачі

4 / 2	8. Адміністрування податкового боргу	Знати причини виникнення та тенденції податкового боргу. Володіти порядком організації роботи контролюючих органів з податковими боржниками. Розуміти необхідність призначення та функціональні повноваження податкового керуючого. Володіти знаннями щодо податкової застави як способу забезпечення погашення заборгованості перед бюджетом та цільовими державними фондами. Знати примусові заходи з погашення податкового боргу.	Тести, питання, задачі
4 / 2	9. Управління податковими та митними ризиками	Розуміти зміст і ознаки податкових ризиків. Ознайомитись із порядком виявлення та опрацювання податкових ризиків у діяльності платників. Знати сутність і специфіку митних ризиків. Вивчити діяльність митних органів з оцінки та управління ризиками. З'ясувати митні формальності, що можуть бути визначені за результатами застосування системи управління ризиками.	Тести, питання
4 / 2	10. Макрофінансове бюджетування у фіскальному адмініструванні	Розуміти зміст, мету та завдання макрофінансового бюджетування. Вивчити складові макрофінансового бюджетування. Ознайомитись із стратегічним плануванням бюджету. Знати основи середньострокового прогнозування і планування бюджету. Володіти основними засадами щодо розробки й реалізації бюджетних програм.	Тести, питання
4 / 4	11. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства	Володіти засадами контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Розуміти поняття та складові державного фінансового аудиту. Знати сутність та основні аспекти здійснення інспектування (ревізії). Вивчити порядок перевірки та моніторингу державних закупівель. Розуміти поняття, завдання та принципи здійснення контролю у бюджетній установі. Володіти порядком контролю ефективності використання коштів державного бюджету Рахунковою палатою України. Ознайомитись із контролем за дотриманням бюджетного законодавства Державною казначейською службою України.	Тести, питання, задачі
2 / 2	12. Управління бюджетними ризиками	Знати сутність та зміст бюджетних ризиків. Ознайомитись із класифікацією ризиків бюджетних видатків. Розуміти мету та завдання, принципи та етапи управління ризиками бюджетних видатків. Вивчити методи оптимізації та мінімізації ризиків видаткової частини бюджету.	Тести, питання

4 / 4	13. Організація внутрішніх і зовнішніх державних запозичень	Ознайомитись зі специфікою процесу залучення фінансових ресурсів з внутрішнього ринку. Знати умови та порядок випуску і розміщення інструментів внутрішніх державних позик. Розуміти специфіку організації залучення державою коштів зі світового ринку позикових капіталів. Володіти знаннями щодо порядку випуску і розміщення зовнішніх боргових зобов'язань держави. Вивчити державні гарантії повернення отриманих позик	Тести, питання
4 / 2	14. Облік, обслуговування та погашення державного боргу	Розуміти сутність і порядок обліку боргів державних органів влади. Знати склад, структуру та обсяги видатків держави з обслуговування державних боргів. Вивчити джерела фінансування витрат з обслуговування внутрішнього і зовнішнього державних боргів. Засвоїти послідовність проведення операцій з обслуговування і сплати відсотків за внутрішніми і зовнішніми державними борговими зобов'язаннями.	Тести, питання
4 / 2	15. Методи управління державним боргом	Засвоїти поняття, види та наслідки дефолту. Знати механізми та методи врегулювання боргової кризи. Розуміти порядок оперативного управління та регулювання стану та розмірів державної заборгованості. Вивчити зміст реструктуризації державного боргу та шляхи її здійснення. Ознайомитись із різновидами базових умов реструктуризації державного боргу.	Тести, питання
4 / 2	16. Управління борговими ризиками та боргова безпека	Розуміти ризики державного боргу, їх класифікацію та показники оцінки. Знати ризики, пов'язані з управлінням борговим портфелем. Володіти принципами та інструментами управління ризиками державного боргу. З'ясувати зміст і сутнісні характеристики боргової безпеки держави. Вивчити індикатори боргової безпеки держави. Засвоїти засоби забезпечення боргової безпеки держави.	Тести, питання

Рекомендовані джерела інформації

1. Mikesell J. Fiscal administration. 10th ed. Andover : Cengage Learning EMEA, 2017. 720 p.
2. Pool-Funai A. Ethics in fiscal administration: an introduction. London : Routledge, 2018. 182 p.
3. Serna G. R., Weiler S. C. Higher education, fiscal administration, and budgeting: an applied approach. Lanham : Rowman & Littlefield Publishers, 2016. 174 p.
4. Білик О. І., Хім М. К. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 340 с.

5. Бондаренко О. М. Теорія та практика вирішення податкових спорів: концептуальні засади : монографія. Київ : Людмила, 2019. 483 с.
6. Бражник Л. В. Фінансове управління державним боргом : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 217 с.
7. Бюджетний кодекс України від 08.07.2009 р. №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
8. Бюджетний менеджмент : підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погріщук. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 532 с.
9. Ватаманюк-Зелінська У. З., Шевчук Н. В. Макрофінансове бюджетування : навч. посіб. Львів : РВВ НЛТУ України, 2015. 140 с.
10. Гетманцев Д. О., Коваль Ю. А., Нечай М. В. Адміністрування податкових платежів: проблеми теорії та практики : наук.-практ. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 775 с.
11. Десятнюк О. М., Маршалок Т. Я. Управління податковим боргом : навч. посіб. Тернопіль : Вектор, 2013. 340 с.
12. Іванівський А. Й. Адміністрування публічних фінансів : навч.-метод. посіб. Одеса : Гельветика, 2022. 123 с.
13. Іванівський А. Й. Адміністрування публічних фінансів : практикум. Одеса : Гельветика, 2022. 79 с.
14. Качула С. В., Лисяк Л. В., Добровольська О. В. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. в схемах і таблицях.. Дніпро : Монолит, 2022. 200 с.
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 №8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
16. Косиця О. О. Інформаційне забезпечення адміністративної діяльності у сфері справляння податків : монографія. Херсон : Грінь Д. С. [вид.], 2015. 211 с.
17. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. №2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
18. Крутова А. С., Андрущенко І. С. Адміністрування податків та обов'язкових платежів: навч. посіб. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2016. 139 с.
19. Ліхоносова Г. С. Податковий контроль : навч. посіб. Харків : ХАІ, 2021. 159 с.
20. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 355 с.
21. Методичні рекомендації щодо організації та проведення камеральних перевірок податкової звітності платників податків, крім перевірок податкової декларації про майновий стан і доходи та податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця : затв. Наказом Міністерства доходів і зборів України від 14.06.2013 р. №165. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0165810-13>.
22. Методичні рекомендації щодо порядку взаємодії між підрозділами органів державної фіскальної служби при організації, проведенні та реалізації матеріалів перевірок платників податків : затв. Наказом Державної фіскальної служби України від 31.07.2014 р. №22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0022872-14>.
23. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : затв. Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. №1227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.
24. Методичні рекомендації щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання : затв. Наказом Державної податкової служби України від 27.06.2012 р. №553. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0553837-12>.
25. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
26. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

27. Положення про Агентство з управління державним боргом України України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12.02.2020 р. №127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127-2020-%D0%BF#Text>.

28. Положення про Державну аудиторську службу України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. №43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>

29. Положення про Державну казначейську службу України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. №215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>.

30. Положення про Державну митну службу України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

31. Положення про Державну податкову службу України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

32. Положення про Міністерство фінансів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. №375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>.

33. Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків: затв. Наказом Державної фіскальної служби України від 29.09.2017 р. №822. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1306-17>.

34. Порядок ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.04.2016 р. №422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-16>.

35. Порядок використання дебіторської заборгованості та/або майна юридичної особи як джерел погашення податкового боргу платника податків та/або відокремленого підрозділу юридичної особи: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 16.06.2017 р. №585. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0857-17>.

36. Порядок застосування адміністративного арешту майна платника: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2017 р. №632. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0948-17>.

37. Порядок обліку платників податків і зборів: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. №1588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.

38. Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 р. №916. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15>.

39. Порядок подання платником податків заяви про проведення документальної невиїзної позапланової електронної перевірки та прийняття рішення контролюючим органом про проведення такої перевірки: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20.11.2015 р. №1040. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1522-15>.

40. Порядок призначення та звільнення податкового керуючого з визначенням його функцій та повноважень: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 25.05.2017 р. №529. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0786-17>.

41. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 р. №1017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF#Text>.

42. Порядок проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від

20.04.2006 р. №80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text>.

43. Порядок розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків: затв. Наказом Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 р. №574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13>.

44. Про Бюро економічної безпеки: Закон України від 28.01.2021 р. №1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.

45. Про випуск казначейських зобов'язань : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2012 р. №836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/836-2012-%D0%BF#Text>.

46. Про порядок емісії облігацій внутрішніх місцевих позик та їх обігу : затв. Наказом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.06.2018 р. №391. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0808-18#Text>.

47. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. №576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.

48. Про розміщення (емісію) облігацій внутрішніх державних позик : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 р. №80. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2001-%D0%BF#top>.

49. Про розміщення (емісію) облігацій зовнішніх державних позик : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 р. №186. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/186-2018-%D0%BF#Text>.

50. Про утворення територіальних органів Державної фіскальної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. №311. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/311-2014-%D0%BF>.

51. Система адміністрування податків в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія / М. І. Крупка та ін. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 446 с.

52. Фінанси, банківська справа та страхування. Менеджмент публічних фінансів : підручник для магістрів / за ред. П. О. Нікіфорова, Н. А. Бак. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 256 с.

53. Хомутенко В. П., Луценко І. С., Хомутенко А. В. Адміністрування податків, зборів, платежів : навч. посіб. Одеса : «Атлант», 2015. 314 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Бюро економічної безпеки України. URL: <https://esbu.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Департаменту державної реєстрації та нотаріату Міністерства юстиції України. URL: <http://ddr.minjust.gov.ua/uk>.
3. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Рахункової палати. URL: <http://rp.gov.ua/home/>.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових

завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фіскальне адміністрування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час заняття (теми 1-9) – 5 балів за тему – макс. 45 балів. Модульна робота – макс. 55 балів.	Опитування під час заняття (теми 10-16) – 5 балів за тему – макс. 35 балів. Модульна робота – макс. 65 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.	

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом